

dami a vyhýbá se kontaminaci svých aktivit angažovaným (proromským) aktivizmem. Namísto budování romského národa či plytkého obviňování majoritních společností, které jsou obvyklými leitmotivy naprosté převahy konferenčních akcí věnovaných tzv. romské problematice, měla tak v průběhu celého washingtonského setkání *Gypsy Lore Society* hlavní slovo věda. Jak ovšem bývá pro americká setkání typické, charakterizovala i toto velice nízká účast evropských badatelů (o těch českých nemluvě). Je to škoda, třeba by si z letošní konference a setkání *Gypsy Lore Society* na Georgetown University vzali příklad pro své budoucí podniky.

Marek Jakoubek

Webové stránky:

www.gypsylloresociety.org

Zpráva z mezinárodní letní školy *New Risks and New Governance in Europe*
Utrecht, Nizozemí, 7.–18. 7. 2008

V následujících několika odstavcích bych se ráda podělila o své zkušenosti a zážitky z letní školy v nizozemském Utrechtu, které jsem se zúčastnila v červenci roku 2008. Domnívám se, že kvalita nabízených kurzů a hostujících přednášejících si zaslouží více než obvyklou zprávu ze služební cesty a snad někoho inspirují k participaci v příštím roce.

Desetidenní letní školy organizované týmem z Utrecht University pod záštitou *RECWOWE a ESPAnet* se účastnilo 18 doktorandů z předních evropských výzkumných ústavů a univerzit. Tematicky se letní škola zaměřila na aktuální a obsahově široké téma nových sociálních rizik. Hlavním cílem kurzu bylo pomoci zúčastněným mladým výzkumníkům s jejich probíhajícími či připravovanými projekty a zprostředkovat jim nejnovější výsledky práce významných sociologů. Každý student měl možnost seznámit kolegy a hostující profesory se svým projektem, poukázat na pří-

padné problémy s řešením a vyslechnout si jejich názor jak na obsahovou, tak na metodologickou stránku představené práce. Kromě diskuse nad disertačními projekty nabízela letní škola také přednášky a praktické semináře vedené nizozemskými i zahraničními vědci různých sociologických zaměření a exkurzi do předního nizozemského výzkumného institutu. Účast na kurzu byla oceněna získáním 3 ETSC kreditů.

Každodenní program se skládal ze tří bloků. Dopolední náplní byly výše zmíněné přednášky vedené významnými sociology a ekonomy z Evropy i zámoří. Mezi jinými lze uvést Jacoba Hackera z Yale University, Giuliana Bonoliiho z institutu IDHEAP v Laussane a Chiaru Saraceno z University of Turin. Prof. Hacker, který je v poradním týmu prezidenta USA Baracka Obamy expertem na sociální otázky, hovořil převážně o stavu a plánovaných změnách zdravotního a sociálního systému ve Spojených státech. Zastřešujícím tématem jeho přednášek byla eliminace ekonomických a sociálních rizik, kterým nyní občané USA čelí, pomocí opatření sociální politiky. Giuliano Bonoli se ve svém příspěvku zaměřil na rozdíly v adaptaci sociálních politik západoevropských států na nová sociální rizika. Odlišnosti v úspěšnosti různých sociálních států vysvětloval především časováním přijatých změn a hodnotami a rozložením politického spektra v zemi. Ústředním tématem výzkumu Chiaru Saraceno je rodina, a její přednáška se proto soustředila na vztah mezi rodinnou politikou a novými sociálními riziky vyplývajícími ze stárnutí populace, změn na trhu práce (flexicurity), nárůstu nesezdaných soužití, rozvodovosti a nového rozdělení rolí v rodině.

Odpoledne byla věnována zčásti vypravování a prezentaci seminárních úkolů zadaných přednášejícími a zčásti prezentacím článků a zpráv z výzkumů všech účastníků se doktorandů. Každý výzkumník tak měl nejen jedinečnou možnost zkon-

zultovat své dosavadní výsledky a použité postupy s vedoucí letní školy (prof. Trudi Knijn) a svými kolegy, ale také se seznámit s aktuálními poznatky z odvětví sociologie, ekonomie a sociální politiky, se kterými obvykle nepřichází do styku (jako například již výše zmíněné detaily sociálního systému v USA, nebo řešení problému zapojení zdravotně postižených do sociálního života v konkrétních zemích). Aby zúčastnění doktorandi získali fundovanou odezvu na svou práci, byl každý z nich požádán, aby poskytl dosavadní výsledky svého výzkumu v písemné podobě v předstihu. Tyto výsledky pak byly prostudovány vedoucí letní školy a několika obdobně zaměřenými kolegy doktorandy. Velmi zajímavé byly také komentáře hostujících přednášejících. Bohužel jejich výzkumná témata nebyla pokaždé v souladu s tématy ten den představovaných doktorandských projektů a hosté tak ne vždy byli schopni poskytnout každému z doktorandů detailní a konstruktivní připomínky.

Odpolední semináře byly velmi interaktivní a vyžadovaly poměrně důkladnou přípravu. Výstupem každého semináře byla prezentace výsledků zadaných úkolů, na nichž doktorandi pracovali v předem určených skupinách. J. Hacker nás například postavil do role poradců v oblasti sociální politiky, kteří musí vytvořit vhodnou strategii eliminace sociálních rizik v USA. V rámci semináře prof. Wim van Oorschota jsme pracovali s databázemi mikro- a makrosociálních dat. Jindy jsme diskutovali a kriticky hodnotili teorie a myšlenky autorů článků zahrnutých v doporučené četbě. Ze začátku byla spolupráce ve skupinách kvůli rozmanitosti povah, názorů, zaměření a prosazovaných postupů náročná. Časem se však přirozeně rozdělily role a společné výsledky se dostávaly rychleji a jednodušeji. Poslední den letní školy se skupiny poněkud proměnily a tematicky sladily, aby doktorandi získali možnost hlouběji prodiskutovat své diser-

tační práce s kolegy s obdobným zaměřením.

Jednou z nejzajímavějších součástí letní školy byla exkurze do interdisciplinárního výzkumného ústavu Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR) v Haagu spojená s návštěvou muzea moderního umění a zakončená odpolednem stráveným na pobřeží. WRR slouží jako poradní orgán nizozemské vlády pro věci sociálně ekonomické. Z českého pohledu je zajímavé, že ač financován ze státní kasy, WRR je institut nezávislý. Nizozemská vláda musí brát jeho závěry na vědomí, zatímco WRR se požadavky vlády překvapivě řídit nemusí. Dalším velkým praktickým přínosem bylo seznámení s relativně novým webovým portálem www.edacwowe.eu. Tento portál shromažďuje na jednom místě podrobně popsání národní i mezinárodní výzkumy a statistiky z oblasti společenských věd. Součástí je vyhledávač, v němž je možno ve dvou stupních nalézt pomocí klíčových slov přesně takový výzkum, jaký je zrovna potřeba, a zjistit, za jaké časové období a jaké země jsou dostupná data.

I přes drobné počáteční nedostatky v organizaci a kvalitě ubytování (která, věřím, bude do budoucna napravena), mohu účast na letní škole pořádané v rámci projektu RECOWE jen doporučit. Každodenní příprava na přednášky a semináře je sice velmi časově náročná a možná nebude zcela vyhovovat těm, kteří si od letních doktorandských kurzů slibují i dostatek volného času na poznávání pořádací země, ale získané vědomosti se rozhodně vyplatí. Kde jinde by měl pracující doktorand možnost a čas dostat se k článkům a odborníkům tak širokého spektra sociologických pohledů.

Eva Mitchell